

ĐIỆN BIÊN PHỦ SỰ KIỆN, TƯ LIỆU

Sưu tầm và biên soạn:

- Đại tá Đỗ Gia nam
- Thượng tá Nguyễn Đăng Vinh

MỤC LỤC

Lời giới thiệu	4
I- Điện Biên Phủ Tóm tắt những sự kiện chính.....	6
II- Điện Biên Phủ : Một số văn kiện và tư liệu Thư, điện, nhật lệnh, lệnh động viên trong chiến dịch Điện Biên Phủ	31
III. Các lực lượng vũ trang ta trong chiến dịch Điện Biên Phủ	76
IV- Điện Biên Phủ: Nhìn từ phía bên kia.....	92
V. Ý nghĩa chiến thắng Điện Biên Phủ	112
Bạn có biết?	122

“... Chiến thắng Điện Biên Phủ đã kết thúc vẻ vang cuộc kháng chiến lâu dài, gian khổ, anh dũng của quân và dân cả nước ta chống thực dân Pháp xâm lược và sự can thiệp của đế quốc Mỹ. Đó là thắng lợi của nhân dân ta, mà cũng là thắng lợi chung của tất cả các dân tộc bị áp bức trên thế giới. Chiến thắng Điện Biên Phủ càng làm sáng ngời chân lý của chủ nghĩa Mác - Lênin trong thời đại ngày nay: chiến tranh xâm lược của bọn đế quốc nhất định thất bại, cách mạng giải phóng của các dân tộc nhất định thành công”.

Hồ Chí Minh

LỜI GIỚI THIỆU

Chiến thắng Điện Biên Phủ là một trong những trang sử vẻ vang nhất chống ngoại xâm của dân tộc ta, là một trong những trận tiêu diệt lớn nhất trong lịch sử đấu tranh của các dân tộc bị áp bức chống lại một đội quân xâm lược nhà nghề của bọn thực dân. Chiến thắng Điện Biên Phủ có ý nghĩa chính trị, quân sự và quốc tế vô cùng to lớn, góp phần chấm dứt chủ nghĩa thực dân cũ của Pháp ở Đông Dương và là tiếng chuông báo hiệu sự sụp đổ hoàn toàn của chủ nghĩa thực dân cũ trên phạm vi toàn thế giới, cổ vũ nhân dân các nước thuộc địa và nửa thuộc địa vùng lên đấu tranh giành độc lập, tự do.

Từ chiến thắng Điện Biên Phủ đến nay, nửa thế kỷ đã trôi qua. Trong thời gian ấy, biết bao biến cố lớn lao đã diễn ra trên Tổ quốc thân yêu của chúng ta, nhưng Điện Biên Phủ vẫn là một trong những sự kiện vĩ đại nhất, một chiến thắng vẻ vang, một niềm tự hào to lớn của nhân dân và quân đội ta.

Nhân dịp kỷ niệm 50 năm chiến thắng Điện Biên Phủ (7-5-1954 – 7-5-2004), chúng tôi sưu tầm và biên soạn tài liệu “Điện Biên Phủ – sự kiện, tư liệu” nhằm cung cấp những thông tin phong phú, đa dạng và cô đọng để bạn đọc rộng rãi, đặc biệt là bạn đọc trong quân đội có thêm tư liệu nghiên cứu và tìm hiểu về chiến công chói lọi này của dân tộc ta.

Trong quá trình sưu tầm, biên soạn có thể còn có những thiếu sót nhất định, mong bạn đọc lượng thứ.

I- ĐIỆN BIÊN PHỦ TÓM TẮT NHỮNG SỰ KIỆN CHÍNH

Ngày 24-7-1953

Hội đồng quốc phòng Pháp họp tại Pari dưới sự chủ tọa của Tổng thống Vanxăng Ôriôn thông qua kế hoạch Nava. Theo đó, trong Đông Xuân 1953-1954 quân Pháp thực hiện phòng ngự chiến lược ở phía Bắc vĩ tuyến 18, tránh giao chiến toàn diện với ta; đồng thời tăng cường lực lượng cơ động tiến công Nam vĩ tuyến 18 nhằm bình định miền Nam và miền Trung Đông Dương. Từ mùa thu năm 1954 sẽ chuyển sang tiến công ở phía Bắc Hoàng Sơn để tạo ra một cục diện quân sự mới và một giải pháp chính trị có lợi cho cuộc chiến tranh mà Pháp đang tiến hành.

Ngày 1-8-1953

Nava trở lại Đông Dương và bắt tay vào tổ chức đội quân chiếm đóng như kế hoạch đã định.

Ngày 20-8-1953

Tổng quân ủy trình lên Bộ Chính trị bản đề án “tình hình địch - ta ở Bắc Bộ sau khi địch rút khỏi Nà Sản và chủ trương tác chiến của ta trong Thu Đông 1953”.

Cuối tháng 9-1953

Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng họp tại Tân Keo, chân núi Hồng (Tuyên Quang) thuộc căn cứ địa Việt Bắc dưới sự chủ trì của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Hội nghị xác định phương châm tác chiến của ta là: tích cực, chủ động, cơ động, linh hoạt. Hướng chính của chiến cục Đông Xuân 1953-1954 là Tây Bắc, các hướng khác là phối hợp.

Thượng tuần tháng 11-1953

Bộ phận chuẩn bị chiến trường của Đại đoàn 316 lên Tây Bắc.

Ngày 2-11-1953

Tướng Nava gửi chỉ lệnh đặc biệt cho tướng Cônhi, chỉ huy quân đội viễn chinh Pháp ở Bắc Bộ, chuẩn bị chiếm đóng Điện Biên Phủ.

Điện Biên Phủ là một thung lũng lòng chảo ở phía Tây vùng rừng núi Tây Bắc. Cánh đồng Điện Biên Phủ dài khoảng 18km, rộng từ 6 (8 km. Điện Biên Phủ nằm trên ngã ba nhiều đường giao thông quan trọng, phía Đông Bắc nối liền với Lai Châu; phía Đông và Đông Nam nối liền với Tuần Giáo, Sơn La, Nà Sản; phía Tây thông với Luông Prabăng và phía Nam thông với Sầm Nưa (Lào). Địa hình bằng phẳng. Vào mùa khô, Điện Biên Phủ là một địa bàn thuận tiện cho việc sử dụng xe tăng, xe cơ giới. Điện Biên Phủ là một vị trí chiến lược cơ động giữa miền Bắc Việt Nam, Thượng Lào và miền Tây Nam Trung Quốc, có thể trở thành một căn cứ lực quân và không quân rất thuận lợi của Pháp ở vùng Đông Nam á.

Ngày 12-11-1953

Tướng Cônhi viết thư cho tướng Nava phản đối việc chiếm đóng Điện Biên Phủ. Trong thư có đoạn viết: “Những vấn đề chiến lược của ngài đề ra không quan hệ gì đến mảnh đất mà ngài đã giao phó cho tôi”.

Ngày 15-11-1953

Đại đoàn 316 gồm Trung đoàn 174 và Trung đoàn 18 được lệnh hành quân lên Tây Bắc.

Từ ngày 19 đến 23-11-1953

Tại Định Hoá (Thái Nguyên), Bộ Tổng tư lệnh mở hội nghị cán bộ từ trung đoàn trở lên phổ biến nhiệm vụ quân sự và kế hoạch Đông Xuân 1953-1954.

Ngày 20-11-1953

Đại đoàn 304 tiến quân lên Tây Bắc. Để đánh lạc hướng địch, đại đoàn đã bí mật ngoặt về đánh phục kích địch ở Phú Thọ.

Từ ngày 20 đến 22-11-1953

- Quân Pháp dưới sự chỉ huy của tướng Gin mở cuộc hành quân Castor (Hải ly) nhảy dù chiếm Điện Biên Phủ.

- Tiểu đoàn 910 thuộc Trung đoàn Sơn La của ta đánh địch suốt ngày đêm, tiêu diệt 300 tên địch.

Ngày 29-11-1953

- Đại đoàn 308 cũng được lệnh tiến quân lên Tây Bắc.

- Cùng ngày, Nava và Cônhi lên Điện Biên Phủ. ngồi trên máy bay, hai viên tướng thực dân thảo luận và thống nhất cử Đờ Cátxtơri thay Gin chỉ huy tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ.

Ngày 30-11-1953

Đờ Cátxtơri được bổ nhiệm chỉ huy “quân đồn trú Điện Biên Phủ”.

Ngày 3-12-1953

Nava quyết định tiếp nhận chiến đấu với quân ta ở Điện Biên Phủ và ra lệnh rút bỏ Lai Châu cho lực lượng về bảo vệ Điện Biên Phủ, đồng thời giao nhiệm vụ cho Bộ chỉ huy quân Pháp ở Bắc Bộ phải bảo vệ Điện Biên Phủ bằng bất cứ giá nào và đưa thêm lực lượng tăng cường phòng ngự, xây dựng Điện Biên Phủ thành một pháo đài mà chúng huyênh hoang gọi là “bất khả xâm phạm”.

Ngày 6-12-1953

- Bộ Chính trị nghe Tổng quân ủy báo cáo quyết tâm tiến công và quyết định mở chiến dịch Điện Biên Phủ; thành lập Ban chỉ huy chiến dịch, cử đồng chí Võ Nguyên Giáp làm Chỉ huy trưởng kiêm Bí thư Đảng ủy Mặt trận.

- Cùng ngày Đại tướng Võ Nguyên Giáp gửi thư kêu gọi cán bộ và chiến sĩ quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ tiêu diệt sinh lực địch, giải phóng đồng bào Tây Bắc.

Ngày 7-12-1953

Đại đoàn 316 được lệnh nhanh chóng tiêu diệt địch ở Lai Châu, Đại đoàn 308 bao vây địch ở Điện Biên Phủ không cho chúng chạy sang Lào.

Ngày 24-12-1953

- Đại đoàn 312 tiến quân lên Tây Bắc

- Cùng ngày, Nava dự lễ Nôen với binh lính Pháp đồn trú ở Điện Biên Phủ. Nava nói với các binh sĩ của hắn là quân Việt Minh đang gặp khó khăn rất lớn về hậu cần, cung cấp, quân đội viễn chinh Pháp nhất định thắng lợi...

Ngày 31-12-1953

Nava chỉ thị cho Cônhi và Đờ Crevôcơ nghiên cứu kế hoạch rút lui của Điện Biên Phủ (kế hoạch Xê-nô-phông).

Ngày 5-1-1954

- Bộ Tổng tư lệnh ra lệnh cho các đơn vị dự bị tiến quân lên Tây Bắc.

- Cùng ngày, Đại tướng Võ Nguyên Giáp cũng lên đường đi Điện Biên Phủ.

Ngày 14-1-1954

Tại Thẩm Púa, Đảng ủy và Bộ Chỉ huy Mặt trận Điện Biên Phủ triệu tập hội nghị bàn kế hoạch tiến công vào tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ theo phương châm “đánh nhanh, giải quyết nhanh”, nhưng nếu địch thay đổi ta cũng có thể vận dụng phương châm “đánh chắc, tiến chắc”. Giờ nổ súng được quy định vào 16 giờ ngày 20-1-1954.

Ngày 15-1-1954

Quân ta kéo pháo lên núi, chiếm lĩnh các vị trí quanh Điện Biên Phủ.

Ngày 16-1-1954

Tại Mường Phăng, nơi đặt Sở chỉ huy chiến dịch, Hội nghị cán bộ được khai mạc. Sau khi nghiên cứu kỹ ý kiến của đồng chí Tổng tư lệnh và các ý kiến của những phái viên từ các đơn vị về báo cáo, Đảng ủy chiến dịch nhất trí quyết định thay đổi cách đánh, chuyển sang vận dụng phương châm “đánh chắc, tiến chắc”.

Ngày 2-2-1954

Tướng Ô Đanien - Chỉ huy các lực lượng quân Mỹ ở Thái Bình Dương, trưởng phái đoàn quân Mỹ ở Đông Dương lên thị sát và kiểm tra Điện Biên Phủ. Ông ta tỏ ý “rất hài lòng” về tổ chức phòng ngự ở đây.

Ngày 3-2-1954

Địch thả truyền đơn ở Điện Biên Phủ thách thức ta tiến công.

Ngày 5-2-1954

Quân ta cơ bản hoàn thành công việc kéo pháo ra để chuẩn bị lại theo cách đánh mới.

Ngày 17-2-1954

Tại Điện Biên Phủ, Bộ Chỉ huy Mặt trận triệu tập hội nghị bàn kế hoạch tiến công vào Điện Biên Phủ theo phương châm “đánh chắc, tiến chắc”, bảo đảm đánh chắc thắng.

Ngày 18-2-1954

- Nava và Cônhi lên thăm Điện Biên Phủ.

- Cùng ngày, Hội nghị Bộ trưởng ngoại giao 4 nước Liên Xô, Anh, Pháp, Mỹ họp tại Béclin ra thông báo sẽ họp bàn về vấn đề “lập lại hoà bình ở Đông Dương” tại Giơnevơ vào tháng 4-1954.

Ngày 19-2-1954

- Thủ tướng Plêven cùng nhiều quan chức chính phủ và tướng lĩnh quân đội Pháp lên thị sát Điện Biên Phủ (trong đó có Thứ trưởng Bộ Quốc phòng Pháp Đờ Sơvinhê, các tướng Êly, Bôđê, Blăng...)